

הליכות עולם

מיועד לחזרה ושינון ולהעיר לב המעיינים בהלכה ואין לסמוך ולהורות מזה הלכה למעשה

דיני קידוש בשבת / ז

יז. סגולה לזכרון.

הובא בשם הרה"ק רי"א מזידיטשוב זיע"א סגולה לזכרון, להתפלל במחשבה על הזיכרון בשעת קידוש כשאומר זכרון למעשה בראשית. [טעמי המנהגים עיני סגולות עתקע"ד].

יח. שיעור שתיית כוס קידוש.

צריך לשתות מהכוס **כמלאו לוגמיו**, שהוא רובו של רביעית אצל אדם בינוני.

ואדם גדול צריך לשתות כמלאו לוגמיו שלו, ומכל מקום אין צריך לשתות יותר מרביעית.

לדעת הגר"ח נאה שיעור רביעית הוא 86 גרם, כמנין כוס. ולדעת החזון איש שיעורו 150 גרם, כמנין כוס הגון.

וצריך לשתות השיעור בלא הפסק מרובה, דהיינו שלא ישעה בשתייתו זמן רב יותר מכדי שתיית רביעית, ועל כל פנים לא יותר מכדי אכילת פרס, שהוא לערך שתי דקות, או לכל היותר ארבע דקות. [שו"ע שם ס"ג, מ"ב סקס"ח, ש"ש פמ"ז ס"ט, פמ"ח ס"י].

לכתחילה צריך שהמקדש בעצמו ישתה כמלאו לוגמיו, ובדיעבד כשאינו יכול לשתות כמלאו לוגמיו, לדעת השו"ע הרב [סכ"ה] **צריך שאחד מהשומעים ישתה כמלאו לוגמיו**. ולדעת המשנה ברורה [שם בסקע"ג] אם אי אפשר שאחד מהשומעים ישתה, די במה שכולם ישתו כשיעור מלאו לוגמיו, רק שלא ישוה בשתייתם יותר מכדי אכילת פרס.

יט. האם יש חיוב למסובים לטעום מכוס קידוש והאם מברכים בעצמם.

כתב השו"ע [שם ס"ד] מצוה מן המובחר שיטעמו כולם מכוס של קידוש. ואין שיעור לטעימה זו. [מ"ב סקע"א].

ועד חבורות הבהורים

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

ברגשי גיל אנו מתכבדים לבשר לחברי

חבורותינו הק'

בחורי אג"ש הי"ז שיתקיימו

ישיבות לקנין תורה

ללימוד בצוותא

בימי בין הזמנים

הבעל"ט

כדי לשמר את אור הימים הנוראים

ולהתעלות מגודל קדושתם

בברכה שנוכה ללמוד וללמד ולקיים

את דברי תלמוד תורתין באהבה

ועד החבורות

נערך ע"י הרב אהרן מרדכי גרין שליט"א

וצריכים המסובים לכיין לצאת בברכת **הגפן** של המקדש, כדי שלא יצטרכו לברך בעצמם על היין שישתו. ואלו המברכים בעצמם יש להם על מי לסמוך. [שש"כ פמ"ח ס"ג וע"ש בהע'].

אולם במטה אפרים [באלף למטה סתרכ"ה אות ע"ד] כתב **דהמנהג שכל אחד מברך בעצמו ברכת הגפן**. וכן כתב בשו"ת דברי יציב [ח"א סקל"ה].

כ. שלא להפסיק בדבור לאחר קידוש.

אסור להפסיק בדיבור בין ברכות הקידוש לשתית היין. ואם הפסיקו המקדש או השומעים בדיבור, שלא מענין הקידוש או הסעודה, הגם שיצאו ידי חובת קידוש, צריכים לברך שנית ברכת **הגפן** קודם שישתו היין, שהרי הפסיקו בין הברכה לשתיה.

[שו"ע שם סט"ו. ומ"ב סקס"ז סקמ"ג].

נשפך היין של קידוש קודם שטעם ממנו. אם לא הפסיק בדיבור, והיה בדעתו שעת קידוש לשתות מהיין גם בתוך הסעודה, ימזוג תיכף כוס אחר, וישתה ממנו כמלאו לוגמיו בלא ברכה, דכבר יצא במה שבירך תחילה. [שו"ע ומ"ב שם סט"ו].

כא. על איזה יין לקדש ודין מיץ ענבים.

כתב השו"ע [סימן רע"ב ס"ג] מצוה לברור **יין טוב** לקדש עליו. והוסיף המגן אברהם [בסק"ג] דמצוה ביין **ישן**. ומבאר הפרי מגדים [א"א סק"ג] דהיינו **בן ארבעים יום**.

וכתבו גדולי הפוסקים **דאפשר לקדש גם על מיץ ענבים**.

[ואפילו בסוג שאינו נעשה יין. שו"ת ויען יוסף ח"א סקי"א. מנחת יצחק ח"ח ס"ד. מנחת שלמה ח"א ס"ד. יסודי ישורון ח"ג ע' רטו. שבט הלוי ח"ט סנ"ח. נשמת שבת סצ"א].

ועד חבורות הבהורים

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

הודעה חשובה

לאחר פרוס הימים הקדושים, בטוחים אנו שפעלנו כל טוב ועתה הגיע זמן האסוף ולאחר ההנחה דרבתא שבמנהלכה למדנו הק"כ שעות רצופות,

יהא אפשר להעבירם עד מוצאי יוה"כ,

לראשי חבורותינו, בכדי שנוכל למוסרם

לכ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

בזמן שמחת התורה בעת עריכת

השזוה"ט.

בירושלים לראש החבורה

הרה"ח אהרן מרדכי גרין שליט"א 02-9990226

בבני ברק לראש החבורה

הרה"ח שמואל יצחק רוזנבלט שליט"א 0573115007

ובזכות לימוד תורתינו הק' נוכח לבריכות האמורות בה וגמרי התימה טובה

בברכת התורה וועד החבורות

בנאות דש"א

דיבורים שיחות אמרות מרבוה"ק

שמעתי מהרה"ח כש"ת מוה"ר מאטיל שו"ב נ"י מסאטנאוויץ ששמע מאביו הרה"ח כש"ת מוה"ר אריה ננחם ז"ל מחאנטשין, שהוא היה בלעלוב ביוה"כ האחרון לימי חייו של הרה"ק רבינו ר' דוד, ואז היה עולם גדול ופתאום באמצע התפילה נעשה דוחק גדול בין כל העולם עד שלא היה אפשר לסבול אותו הדחק, והרגיש הרה"ק רבינו ר' דוד את זאת ברוח קדשו והפך א"ע להעולם וא"ל עולם תטלו הטלית מעל ראשכם ותתנוהו על הכתפיים ויהיה ריוח גדול, וכן עשו ומיד נעשה ריוח מאד, ע"כ. [א"ה עיין ברכות ו' ע"א אמר רבא האי דוחקא דהוי בכלה, [ופירש"י האי דוחקא דהוי בכלה פעמים שני אדם יושבים רווחים ביום השבת כשבאים לשמוע דרשה ודומה להם כיושבים דחוקים], מינייהו הוי, ר"ל מן המזיקין שיושבים ביניהם]:

פעם אחת היה הרה"ק רבינו ר' דוד בלובלין קודם שהיה רבי, והיה אז ערב יוהכ"פ ואחר הסעודה המפסקת הלך למקוה כנהוג, ואחר המקוה רצה לילך לבימה"ד של הרבי להתפלל שם כל נדרי, וכשהלך שמע שתינוק קטן בוכה [כי אביו ואמו הלכו לבית הכנסת והניחו הילד בלא שומר], והלך לבית אל הילד הקטן והיה מנענע אותו, [הנקרא צו געוויקט] וכשבא העת שצריכין להתפלל כל נדרי ראו שרבינו ר' דוד אינו בביהמ"ד של הרבי ולא רצו להתפלל עד שיבא והמתינו זמן רב ולא בא והתפללו כל נדרי ואחר התפילה כשבא האב והאם לביתם מצאוהו שיושב שם ומנענע את הילד, ונתנו לו תודה, [א"ה ראה עד היכן היה נפש הישראלי אוהב בלבו שנקט את זה למצוה גדולה, ואע"פ שיתפלל כל נדרי ביחידות], זי"ע:

כנשר יעיר קנו על גזוליו ירחף (דברים לב, יא).

וברש"י הק' נהגם ברחמים ובחמלה, כנשר הזה רחמני על בניו ואינו נכנס לקנו פתאום עד שהוא מקשקש ומטרף על בניו בכנפיו בין אילן לאילן בין שוכה לחברתה, כדי שיעורו בניו ויהא בהן כח לקבלו, ע"כ. יש לומר בדמיון רחמי הקב"ה על כלל ישראל כרחמי הנשר שאינו נכנס לקנו פתאום אלא מקשקש בכנפיו עד שיעורו בניו, דבאותה מדה מתנהג הקב"ה עם בניו ישראל במדת הרחמים, שאין הקב"ה נותן את היום הקדוש יום הכיפורים פתאום, כנשר שאינו נכנס לביתו פתאום, אלא לאחר שעברו כל ימי חודש אלול, שני ימי ראש השנה ועשרת ימי תשובה, אשר בימים אלו מעורר הש"ת את בניו עם בני ישראל, כנשר המקשקש בכנפיו עד שיעורו בניו, ורק לאחר כל ימי הרחמים האלו, נותן לכלל ישראל את יום הכיפורים, וכל זאת על מנת שיהיה לכלל ישראל די זמן להתכונן כראוי לאביהם שבשמים ביום הקדוש.

בכל ערב יום הכפורים ה' הה"ג ר' אלעזר

קהלא קדישא

יז"ל ע"י התאחדות חסידי לעלוב בארה"ק

פתגמין קדישין

יום כיפור

מפולטוסק אוכל ומרבה לשתות והי' לובש מלבושי כבוד כתואר פני אלהים והיה בדיחא דעתא והיה נוהג לספר מעשיות מהצדיקים הקדושים זי"ע, או לומר דבר טוב וחיידוש, פעם אחת אמר שהרבי ר' איציקיל (מלובלין)זצללה"ה הקשה על מה שאנו נוהגין לברך ומעביר אשמותינו בכל שנהושנה בשם ומלכות, מנא ידעינן שהקב"ה מעביר אשמותינו, ולברך על זה דלמא מברכינן ברכה לבטלה, ותירץ משל אם מביאין מאכל לתינוק ורוצין החברים ממנו חתיכה והנער אינו רוצה ליתן להם, ונער חכים אחד עושה בערמה ומברך הברכה הלא אז מוכרח ליתן לו כדי שלא יהיה ברכה לבטלה, כן אנו מערימים ומברכים ברכה על זה, ומוכרח כביכול למחול עונותינו שלא יהיה הברכה לבטלה, ואמר רח"ו התורה הלז לפני האדמו"ר מסאכטשוב זצ"ל ושיבח מאוד:

ספר שיח שרפי קודש - עירוי"כ

וכן שמעתי על הרה"ק וכו' מו"ה נטע מחעלים ז"ל שהיה בליזענסק אצל הר"ר אלימלך ז"ל כל יום הכפורים בלי שום נטיית גופו כלל ולא התפלל רק כאבן דומם. ושאל על אודותיו בנו הרה"ק הר' אלעזר במהותו. והשיבו אביו הר"ר אלימלך הנ"ל הוא יש לו יראה עד שאינו יכול להתנועע בשום אבר:

ספרמתים צופים - סימן א

הבעש"ט בא לעיר אחת קודם ר"ה, ושאל לאנשי העיר מי הוא הבעל תפלה בימים נוראים ואמרו לו כי הרב אב"ד מהעיר. וידרוש מאתם, איך הוא הנהגת תפלתו, וישיבו כי ביום הכיפורים אומר כל הוידוים בניגונים שמחים מאד. וישלח אחר הרב דמתא, וישאלהו על מהות הדבר הזה, ויען הרב, כי עבדו של המלך הגורף את מי שופכי החצר ומנקה החצר מכל טינופת למען יהיה חצר המלך נקי כאשר הוא אוהב את המלך מאד, בעת גרפו הצינורות ומנקה החצר שמח מאד כי מנקה חצר המלך ומנגן נגוני שמחה שעושה נחת רוח למלך. והנמשל מובן. ויען הבעש"ט זי"ע: אם תתפללו בכוונה זאת יהי חלקי עמכם.

(אור לישרים, קפ"א אות קפ"ד)

דברות קודש

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בשעה שנפטרים מבתי כנסיות במוצאי יום כפור, בת קול יוצאת ואומרת, לך אכול בשמחה לחמך (מדרש רבה קהלת, ט ז). י"ל את דברי המדרש על פי מה דאיתא בגמרא קידושין (פב:): רבי שמעון בן אלעזר אומר מימי לא ראיתי צבי קייץ וארי סבל ושועל חנוני, והם מתפרנסים שלא בצער, והם לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש את קוני, מה אלו שלא נבראו אלא לשמשני מתפרנסים שלא בצער, ואני שנבראתי לשמש את קוני אינו דין שאתפרנס שלא בצער, אלא שהרעותי את מעשי וקיפחתי את פרנסתי שנאמר עונותיכם הטו, ע"כ.

הרי שעונותינו הם הגורמים לפרנסתינו שתבא מתוך צער וגייעה, א"כ במוצאי יום הכיפורים בו מעביר השי"ת את כל עונות עמו בית ישראל, ונקיים אנו מכל סיוג ומכל חטא ועוון, וכבר לא שייך 'הרעותי את מעשי וקיפחתי את פרנסתי', וא"כ אנו זכאים להתפרנס ולאכול את לחמינו ללא כל צער, לכן בת קול יוצאת ומכרזת לך אכול 'בשמחה' את לחמך ללא כל צער וגייעה.

זהו מה שמסיים שם כי כבר רצה 'האלוקים' את מעשיך, אלוקים הוא מדת הדין, מאחר שבני ישראל נתונים במוצאי יוה"כ בבחינה גבוהה זו של מחילת עונות, מגעת להם פרנסתם ולחמם בשמחה אפילו על פי מדת הדין. (מוצאי יו"כ תשנ"ז)

עוד י"ל את דברי המדרש, על פי מה דמרגלא בפומיה של כ"ק מרן אממו"ר זיע"א לפרש מה שאומרים בשבת בעת הוצאת ספר תורה ונראהו עין בעין בשובו אל נוהו ככתוב (ישעיה נב, ח) כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון, דהנה הנשמה לא היתה חסרה מאומה בעוה"ב, וכל עבודת האדם בעוה"ז היא כדי שלא יהא נהמא דכסופא, דמאן דאכיל דלאו דיליה בהית לאסתכלי באפיה, וכדאיתא בירושלמי (ערלה פ"א, ה"ג) דאכיל מן חבריה בהית מסתכל ביה, פירוש כל האוכל משולחן חברו לחם חסד, מתבייש להסתכל בפני חברו, וזהו נהמא דכסופא, ועל ידי עבודת האדם בעוה"ז שמתקן מעשיו בדין הוא שיטול שכרו בעוה"ב, וזהו מה שאנו מבקשים ונראהו עין בעין בשובו אל נוה', היינו שזנכה לתקן מעשינו, וכשנקבל שכרנו זנכה לראותו בשובו אל נוהו עין בעין - פנים בפנים, שלא תהא לנו נהמא דכסופא.

ובמוצאי יום הכיפורים אחר שמחל הקב"ה לעמו ישראל, וטהורים אנו מכל חטא, בת קול יוצאת ואומרת לך אכול בשמחה את 'לחמך', היינו לחם שלך המגיעך ללא כסופא.

(מוצאי יו"כ, תשנ"ד)

הרב יאיר וינשטוק,

כאבה של שכינתא קדישתא

הצדיק רבי שמואל שיינקר (חתנו של הגרי"ח זונגנפלד צצוק"ל רבה של ירושלים) היה מאישי תנועת המוסר בירושלים. בערב יום כיפור ישב בבית המדרש ולמד מוסר כמה שעות כהכנה לקראת היום הקדוש, בשפתיים דולקות ובהתרגשות. בדרך הביטה עבר קרוב ליד ביתו של רבינו הקדוש האדמו"ר הרה"ק רבי דוד צבי שלמה זיע"א וחשב כי יכנס אצלו לראות איך מתכונן האדמו"ר מלעלוב רבי דוד לקראת היום הקדוש וגם להתברך בגמח"ט. כשכנס גילה אותו יושב בסעודה עם שלושה ארחי פרחי. האורחים דברו והתלוצצו ביניהם ובתוך כך הם צחקו וגם רבה"ק צחק איתם כנהנה מהבדיחה (מיט גילאכט). ר' שמואל שיינקר שהיה כולו באטמוספירה של מתח נדהם מהאווירה, טפח על ראשו בידיו ונזעק: "ר' דוד (בהברה ליטאית) איפה אימת הדין לקראת היום הקדוש?"

נענה ר' דוד וענה לו. הרי אתה שייך לבעלי המוסר ואצלכם אוהבים למשול משלים. גם אני אתן לך תשובה ע"י משל:

ינוקא אחד התעורר בלילה מכאבי שיניים ובכה בכיר.ב. אביו ביקש להפיג את כאבי הילד, אך הילד לא נרגע והמשיך לבכות בכי גדול וחזק. לקחו אביו לטייל בחוץ באויר הלילה. ראה הילד איך חתול רץ אחרי עכבר, הסיח דעתו מכאביו. צחק וצהל. ראה אביו כי טוב. המשיך לטייל אתו וראו עוד משהו שהצחיק מאד את הילד. צחק הילד ובינתיים שכח מכאבי שיניו. האב בראותו את ילדו המיוסר צוחק – רחב לבו וצחק יחד אתו...

"אתה מבין" פנה ר' דוד אל ר' שמואל שיינקר, "היהודים הללו הם כאבי השיניים של הרבונג של עולם!".

ר' שמואל התפעל במיוחד מהמשל העמוק הנוקב והאמיתי, ועם בואו לביתו סיפר אותו לילדיו והפליא אותו ומני אז היה מספרו בכל הזדמנות. וצאצאיו משפחת קופשיץ מספרים אותו בשם סבם.

(שמעתי מהמשב"ק הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א)

וגילו ברעדה

בבית מדרשו של רביה"ק האדמו"ר הרדצ"ש זיע"א בירושלים נהגו האברכים (כפי המקובל בהרבה מקומות) שלא ללכת לביתם לישון בליל יום כיפור, אלא ישבו בבית המדרש ואמרו תהלים, או למדו משניות יומא וכדו', ואח"כ שכבו לישון על מחצלות (דרוגז'עס) שנפרשו על הרצפה.

גם רביה"ק הרדצ"ש נהג כן, והיטה עצמו למנוחה על המחצלת בצוותא חדא עם כל האברכים.

וכדרכם של אברכים צעירים דברו מעט זה עם זה לפני שנרדמים, והנה אירע שכמה אברכים נסחפו מעט בשיחתם וכבר נשמע קול צחוק קל.

עד עכשיו לא הגיב רביה"ק הרדצ"ש ולא כלום, אבל כשנשמע קול הצחוק, באותו רגע נענה בנעימת חרדה "נו, וגילו ברעדה".

מיניה וביה השתררה דממה מוחלטת בבית המדרש, וחרדת יום הכיפורים שבה ושלטה ברמה.

חלקי התשובה

חלקי התשובה הם שלושה:

א. חרטה. ב. וידוי. ג. עזיבת החטא.

חרטה, מי אינו מתחרט על מה שעבר? והלא כל אחד כשמרגיש חומרת העבירה מתחרט על כך מעומק הלב. חרטה יש כאן.

וידוי. לומר בפיו שעווה וקלקל? הרי אנו אומרים וידוי בסדר התפילה כמעט בכל יום, ואם מצורפת לכך כוונת ופירוש המילות והכרה שלא טוב עשה, הרי כאן וידוי כדבעי. וידוי יש כאן.

עזיבת החטא. שמקבל על עצמו שלא לעשות את החטא עוד לעולם. והוא מה שנקרא בלשוננו קבלה לעתיד. הרי זה החלק הקשה ביותר. לכאורה תשובה אמיתית אינה תשובה, אלא אם כן לא נכשל עוד בעתיד במה שעבר בו. וכגון מה שכתב הרמב"ם (הל' תשובה פ"ב ה"א) "אי זו היא תשובה גמורה, זה שבא לידו דבר שעבר בו ואפשר בידו לעשותו ופירש ולא עשה מפני התשובה, לא מיראה ולא מכשלון כח... ובא לידו (נסיון) ופירש (מן העבירה) ולא עבר זהו בעל תשובה גמורה".

אם כך מי יאמר זיכיתי לבי. חזרתי בתשובה. והרי מעשיו מוכיחים שלא חזר. אשתקד צעק שלא יחזור עוד על מעשיו המכוערים, ובמשך השנה נכשל ושב עליהם ככלב השב על קיאו כן כסיל שונה באיוולתו.

והדברים קשים להולמם, כי אם כן הרי כמעט אין לך בעל תשובה בעולם כלל. ואמנם, חז"ל תקנו לומר בכל שנה ושנה סדר הוידוי על חטא שחטאנו ואנו מתוודים ואומרים וידוי "על חטא" מאלף ועד תי"ו, הרי כלפינו מוסבים הדברים!

ומי האיש אשר חזר בתשובה באופן כזה שיותר לא נכשל בעבירות שהתוודה עליהם אשתקד. המחזור קיים, והאגרוף מכה על הלב מדי שנה בשנה. והפה מלחש אותן המילים עצמן מדי שנה.

האם לזו תשובה ייקרא!?

ואמנם הרמב"ם מגביר עוד יותר את התמיהה באומרו (שם, ה"ב):

"ומה היא התשובה הוא שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בלבו שלא יעשהו עוד שנאמר יעזוב רשע דרכו וגו', וכן יתנחם על שעבר שנאמר כי אחרי שובי נחמתי, ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם".

וקשה, אטו יש מי ששמע קול במתיבתא דרקייעא שפלוני החוטא לא ישוב עוד לזה החטא?

ועוד, והרי הרמב"ם עצמו בה"א אמר שתשובה היא כאשר החוטא לא יחטא עוד בזה החטא לעולם. וזה דבר הנראה לעינים, ואנו יכולים להעיד על כך, ומדוע תולים את הדברים בעדותו של הקב"ה שמכוסה היא מבשר ודם?

ומסבירים בשם בעלי המוסר, אשר כל חלקי התשובה תפוסים ואחוזים זה בזה והרי הם מקשה אחת. החוטא כאשר מבקש לחזור בתשובה. מתוך הכרתו את שפלות מעשהו, אוחזת בו חרטה גדולה. מכה הוא על חטא ומתוודה מה שעבר, אבל אין זו אמירה ריקנית, מן השפה ולחוץ. בגדר וידוי פה, אלא אמירה שבאה מעומק לבו, ובאותו רגע של חרטה גדולה ומוסר כליות, מרגיש הוא החוטא שחרטתו שורפת אותו ומבטיח בלב שלם שיותר לא יכשל בחטא זה לעולם. באותו רגע הרי זוהי אמירה שכולה אמת. הוא באמת מתכוון שלא ישוב עוד לכסלה. אם הוא מתכוון לכך באמת, הרי הקב"ה חותמו אמת, ממילא, זוהי תשובה שהקב"ה יכול להעיד עליה כי לפי גודלה וחוזקה, באותו מעמד נמצא האיש המתוודה במצב רוחני, שאילו ישאר בו לעולם, באמת לא יחטא עוד. לכן מעיד עליו הקב"ה שלא ישוב עוד לחטאו, כי זהו מצבו באותו רגע. באשר הוא שם.

לאחר זמן, כאשר שוככים גלי התלהבותו של האדם, והוא נזרק מרום ימי הקודש אל תהום ימי החולין, שוב נמצא הוא במלחמת היצר ועלול הוא ליפול שוב בפח יקוש, ואם גבר ופחז עליו יצרו ח"ו הריהו נכשל וכסיל שונה באוולתו. כאן נפתח חשבון חדש ועל כך יצטרך לשוב בתשובה שלמה, ובורא עולם ברחמיו הכין להם לישראל יום כיפור בכל שנה ושנה, וכלשון הברכה ביום הכיפורים "ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה".

הרי לנו כי באמת יכול כל אדם לשוב בתשובה המקובלת לפני כסא הכבוד.

גמר חתימה טובה.

(י.ו.)

הילולא דצדיקיא

הרה"ק ר' ישראל "המגיד" מקאזניץ זיע"א - בעל ה"עבודת ישראל"

י"ד תשרי תקע"ה

הגאון הקדוש מו"ה ישראל זצ"ל ידוע ומפורסם כי לידתו הייתה באורח פלא ע"פ נס מברכתו של הבעש"ט ז"ל שברך את אביו הר' שבתי, כי בן יולד לו ויקרא שמו ישראל כשמו בעודו בחיים חיותו, ונולד בשנת ת"ק בראשית ההתגלות של הבעש"ט ז"ל ובפגנס הקהל דקהילת אפסא נאמר בזה"ל: בחוה"מ פסח תק*ד נתקבל להתבורה הבחור הקטן ישראל בן ר' שבתי ונתן אביו מעות הקדמה ג' לוט כסף.

בהיותו בשחר טל ילדותו למד אצל רבו הגאון הקדוש רבי ד' שמעלקי איש הורוויץ צ"ל, שהיה אז רב בריטשואל. בעת ההוא שלחו המתנגדים שני שלוחים מיוחדים אל החר"ש כי יסיכם עמהם להחרים את גדולי החסידים ויוציאו מן הכלל את הגדולים שבהם את הרה"ק מוהר"מ מנעסכיז שהוא נכד להמגלה עמוקות ואת אחיו בע"ס ההפלאה, - ענה להם החר"ש הנה מאין תדעו אתם מי המה הגדולים שבהם הלא תראו -והורה באצבעו על תלמידו ר' ישראל בר שבתי - הבחור הקטן הזה הוא אחד מן הגדולים.

דור דעה מאת יקותיאל אריה קאמעלהאר

כתב בספר תפארת הצדיקים וז"ל, רבינו הגאון"ק ר' ישראל המגיד מקאזניץ צללה"ה היה פעם אחת בלובלין אצל רבינו הגאון"ק הרבי מלובלין ושאל המגיד להרבי האם נמצא אצליכם אברכים חסידים מפוארים ואמיתיים, ענה הרבי יש ויש אצלי, א"ל הרב המגיד א"כ אבקש אתכם שתשלחו לי שנים מהם לביתי להתענג בהם בד"ת וחסידות והסכים לו הרב, לאחר זמן כאשר היה כבר רבינו המגיד הק' בביתו שלח אליו שנים מתלמידיו ה"ה רבינו הגאון הק' הנורא היהודי הק' צצוק"ל ורבינו הרה"ק

הרב רבינו דוד מלעלוב

צצוק"ל, וכאשר באו לרבינו המגיד ושאלם מי המה ענוהו תלמידי הרבי מלובלין, וא"ל רבינו המגיד יודע אני שאתם בוודאי אותם האברכים שהבטיח לי הרבי לשלוח אלי, ואח"כ הסיב פניו הק' להיהודי הק' ושאלו האם תוכלו ללמוד והשיבו הן, ושוב שאלו מה לומד כעת והשיב לו איזה סוגיא ובקשהו המגיד שיאמר לו איזה חידוש, וא"ל היהודי הק' פלפול עמוק כדרכו בקודש והוטב בעיני המגיד הק' וכו', ואח"כ פנה המגיד הק' להרה"ק רבינו דוד צצ"ל ושאלו ואתם תוכלו ללמוד והשיב בשחוק על שפתיו ובתימה אני יכול ללמוד איך יחשוב עלי המגיד דבר זה, הלא אני אינני בן תורה כלל, וא"ל המגיד מ"מ בודאי אתם לומדים גמרא או מדרש או זוה"ק, תאמרו לי איזה חידוש, והתפלא הרה"ק רבינו דוד מזה עוד יותר באם ללמוד אינו יכול עוד יבקש ממנו ח"ו, אז א"ל הרב המגיד עכ"פ אתם יודעים איזה סיפור מעשה וכדומה נא ספרו לי, והשיב הרה"ק רבינו ר' דוד וז"ל, איזה סיפור אני יודע, וסיפר לפניו איזה מעשה וכשגמר הסיפור ענה המגיד בשמחה עצומה תנוח דעתכם כאשר הניחותם דעתי כי זה זמן כבר שאני לומד במקושה במ"א בתוזה"ק ואיני יכול לתרצו ובמעשה זו תירצתם אותו על נכון, אז ענה היהודי הק' ואמר להרב המגיד אני אומר לכם החילוק שבין שנינו, אני באתי מתוך תורה לידי יראה, וחבירי רבי דוד בא מתוך יראה לידי תורה, והבן, זי"ע ועכ"א, עכ"ל.

מגדל דוד

פעם אחת התאכסנו אצל המגיד הקדוש מקאזניץ צצ"ל, אלו השלשה צדיקים, אחד היהודי הק' מפרשיסחא, והרה"ק ר"ר פישילי מסטריקוב, והרה"ק רבינו ר' דוד מלעלוב, והמגיד הק' היה יושב במטתו מחולשת כחו וגם

סיפור

ג' כוסות של מסירות נפש

שאפילו רביעית מהסכום לא היה לו. לאחר מספר שעות שראה רבי שמואל כי בדרך זו לא ישיג את מטרותו, החל להסתובב ברחובות העיירה בהרהורים כשהוא לא חדל להתפלל לבורא שיעזרהו.

אדהכי והכי ללא הסבר הגיוני נשאווה רגליו לתוככי בית מרזח מקומי. רבי שמואל נעמד במרכז ותר בעיניו אחר יושבי המקום שברובם היו כמובן גויי העיירה.

אך, להפתעתו נמצאו אף קומץ יהודים פוחזים שישבו סביב שולחן והוריקו לקרבם יי"ש חריף. רבי שמואל ניגש לקבוצת היהודים וללא דיבורים מיתרים החל להסביר להם את חשיבות הענין והסביר להם עד כמה כדאי להם להשתתף במצווה חשובה כל כך בערב יום הקדוש שזה לבטח יעמוד לזכותם, יהודים אלו לא יצאו מגידרם מהתרגשות לשמע הסיפור המצמרר והחלו ללגלג עליו, רבי שמואל כבר חשב לסוב על עקבותיו אך לפתע קרא אליו אחדה מבני החבורה: "אוכל להציע לך עיסקה" אמזוג לך ספל מלא ביי"ש חריף ומשובח, ובאם תסיים את כולו זכית במאה רובל". שתית ספל שלם של יי"ש לא היתה מהדברים החביבים עליו אך רבי שמואל לא היסס והסכים מיד לעיסקה, כהרף עין שתה את כל הכוס עד הטיפה האחרונה וזכה אכן במאת הרובלים.

חבריו של היהודי נהנו מ"החגיגה" שנקלעה לידיהם והציעו אף הם את חלקם בעיסקה, רבי שמואל שכבר היה אדום כולו לא היסס גם הפעם ושתה את הכוס השניה ואף את השלישית ולאחר זמן קצר כבר אחז בידו את מלוא הסכום, על אף הרגשתו האיומה לאחר שתית 4 ספלי יי"ש

שלחנו היה סמוך למטתו ועשה סעודה לפני השלשה צדיקים הנ"ל מן מאכלי חלב, והושיב אצלו בסמוך לו את היהודי הק', והרה"ק הר"ר פישילי והרה"ק רבינו ר' דוד מלעלוב היו יושבין זה כנגד זה בצדדי השלחן אחד מימין ואחד משמאל, והמגיד הק' והיהודי הק' שהיו יושבים ביחד היו מספרים ביניהם והמתיקו איזה סוד בחשאי והרה"ק הרבי ר' פישילי היה חשקו מאד לשמוע ומטה את אזנו לשמוע מה הם מדברים והרה"ק רבינו ר' דוד היה עושה את שלו והיה אוכל לחם וחמאה טח על פניה כנהוג, והמגיד הק' אמר להר"ר פישילי מפני מה אין אתה משגיח ללמוד מזה האברך [על הרה"ק רבינו ר' דוד אמר כן], אוכל חתיכה לחם עם חמאה והוא קרבן, ועוד חתיכה לחם עם חמאה וג"כ הוא קרבן, ע"כ. ואתה בין תבין כמה גדולה כח אכילת הצדיקים שנחשב כקרבנות הרבה, עכ"ל. ואגב אכתוב מה ששמעתי שפעם אחת היה הרה"ק הרב יחיאל מיכל מזלאטשוב צצ"ל בקלימנטוב והיו שם כמה צדיקים, וגם הרה"ק רבינו ר' דוד ג"כ היה שם, וכנסנע משם הלך הרה"ק רבינו ר' דוד לחוץ לעיר [שמא לא יניחוהו אל הרי"מ ליקח ממנו פרידת שלום] וכשעבר הרי"מ לפניו הלך רבינו ר' דוד אליו עם פיתקא וכתב שם שיתפלל עבורו שיוכל לאכול לשמה, ובירך אותו שיוכל לאכול לשמה:

נפלאות היהודי

פעם אחת היה הרה"צ ר' ליפא צצ"ל משטעקאטשין בקאזניץ והתנצל לפני המגיד צצ"ל שיש לו שפע רבה ואין רצונו בזה, וא"ל המגיד צצ"ל בזה"ל ומי יתן כשהיו "יכולם מקבלים" פי' שעכ"פ צריך להיות בעולם עשיר ג"כ, שיוכל ליתן מעות לעניים, ולא עניים לבד ח"ו:

מגדל דוד

נערך ע"י הרב יצחק דוד קוריץ